

ЗАСТОСУВАННЯ GRID-ТЕХНОЛОГІЙ В ПРАВОВІЙ СФЕРІ

Комп'ютерні мережеві Grid-технології уже десятиліття використовуються в Україні у різноманітних технічних і природничих сферах, наприклад, у фізиці високих енергій, астрофізиці, біохімії, медицині, геології та інших науках про землю, археології, освіті та бібліографічній справі тощо. Grid-технології – це технології відкритої, узгодженої та стандартизованої мережі, до якої підключено велику кількість суперкомп'ютерів та серверів для якомога швидшого виконання поставлених у різний час задач обчислення або зберігання метаданих (інформації величезних обсягів).

У юриспруденції використовувати Grid-технології уже рекомендували деякі правознавці, зокрема, М.Н. Курко, П.Д. Біленчук, О.Ю. Шульга. Останні співавтори пропонували застосовувати новітні Grid-технології у освітньому процесі для якіснішої підготовки юристів, аргументуючи це наступним чином: «... саме ці новітні ідеї, інновації, BEEZONE-технології, ноотехнології і грід-технології стануть основою розвитку інтелектуального потенціалу нації в XXI сторіччі та сприятимуть подальшому прогресу у практичній, науковій та освітній сфері» [1, с. 102]. А О.В. Синєокий передбачав впровадження Grid-технологій у практичну діяльність прокурорів, слідчих та інших посадових осіб за кримінальною спеціалізацією, тому що ці технології «випереджають на 3-5 років наявні потреби криміналістичної служби органів прокуратури, оскільки є антикримінальними технологіями майбутнього» [2, с. 187] і навіть аргументував доцільність створення «Грід-криміналістики як інноваційної наукової сфери XXI століття, що вбирає в себе всі ресурси електронної криміналістики» [2, с. 182]. Частково ідеї О.В. Синєокого щодо впровадження Grid-технологій для удосконалення кримінального процесу та судочинства були підтримані М.Н. Курком та П.Д. Біленчуком [3].

Ми також вбачаємо раціональну зернину в ідеї практичного застосування Grid-технологій для модернізації та удосконалення роботи правоохоронних та

судових органів. Варто додати, що не лише для прокурорів-криміналістів та суддів можуть стати у пригоді Grid-технології, а і для багатьох правоохоронних органів, що мають справу із великими обсягами доказової бази даних, що потребують ретельної обробки та надійного зберігання цієї інформації. Наприклад, такі потреби можна задовольнити створенням Grid-мереж між центральними органами та регіональними управліннями Служби безпеки України, органів прокуратури, МВС, податкової міліції, митниці, Національного антикорупційного бюро України та іншими. Це дозволило б оперативно підтягувати до доказової бази даних нові зібрані докази, протоколи слідчих дій, обвинувальні акти та уникнути зайвої забюрократизованості, надавши повноваження доступу до такої бази даних відповідальним посадовим особам з усієї України. А ефективно підтримувати діяльність таких баз даних, реєстрів (наприклад, Єдиного реєстру досудових розслідувань) тощо зможуть саме Grid-технології, хоча для цього необхідно поєднати будівлі відповідних органів волоконно-оптичними кабелями із дійсно високою швидкістю передачі інформації. Це потребує витрати державних коштів, проте варто один раз обладнати та налаштувати роботу спеціалізованих Grid-мереж і з часом ці витрати окупляться більш ефективною та налагодженою роботою правоохоронної системи України, що вкрай важливо зараз.

Також в Україні останнім часом стала популярна концепція запровадження електронного урядування. Одним із ключових аспектів цієї концепції є надання адміністративних послуг у режимі онлайн без необхідності відстоювання черг, написання різноманітних заяв рукописом тощо. Проте для такого масштабного проекту органам державної влади та місцевого самоврядування, які надають адміністративні послуги, необхідно мати доволі потужні комп'ютери, сервери та інше необхідне обладнання, що буде доволі обтяжливо для державного та місцевих бюджетів. Виходячи з цих умов, вважаємо раціональним запропонувати застосування Grid-технологій у межах програми електронного урядування для реалізації та більш стабільної роботи публічних органів та центрів надання адміністративних послуг, стабільного і ефективного ведення відповідних

державних реєстрів, наприклад, Державного реєстру актів цивільного стану громадян, Єдиного державного реєстру судових рішень тощо. Великі об'єднання багатьох суб'єктів із їхнім обладнанням сприяє більш стабільній роботі Grid-мережі, відповідно варто розглянути можливість відповідним органам (наприклад, судам) об'єднувати власне обладнання у єдину Grid-мережу для швидшої і безперебійної роботи реєстрів (у даному випадку Єдиного державного реєстру судових рішень). Врешті-решт системні заходи по упровадженню Grid-технологій до системи органів державної влади допоможуть ефективнішому впровадженню електронного урядування в Україні.

Можна наслідувати приклад міжнародних організацій, об'єднань, які спеціально розповсюдили діяльність по впровадженню Grid-технологій на велику кількість суб'єктів за міждисциплінарним принципом. Наприклад, майже одразу скандинавська колаборація NorduGrid почала залучати для співробітництва вчених із різноманітних сфер. Розробляючи проміжне програмне забезпечення (middleware) ARC спеціалісти з NorduGrid врахували різноманітні вимоги, оскільки усі скандинавські обчислювальні центри були призначені для використання кількома групами, а не однією. Як наслідок, «доступ до обчислювальних потужностей за допомогою ARC мають не тільки фізики, але й біокібернетики, хіміки-теоретики, метеорологи, матеріалознавці, екологи» [4, с. 33].

Таким чином, завдяки застосуванню Grid-технологій відповідними суб'єктами можливо не лише отримання більшого прибутку, а і покращення ділової репутації, а також досягнення соціального ефекту в багатьох сферах: освіта, наука, медицина, бізнес, удосконалення роботи правоохоронної системи та покращення адміністративних послуг тощо. Запропоновано використовувати Grid-технології для реалізації концепції електронного урядування з метою підтримання роботи багатьох державних реєстрів, наприклад, Державного реєстру актів цивільного стану громадян, Єдиного державного реєстру судових рішень та інших. Автором удосконалено ідею практичного використання Grid-технологій правоохоронними органами пропозицією модернізації роботи правоохоронної

системи України шляхом оновлення та підтримання ефективної діяльності баз даних та реєстрів, які ведуть відповідні правоохоронні органи. Також у цій роботі набула подальшого розвитку пропозиція застосування Grid-технологій у юридичному освітньому процесі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Курко М.Н., Біленчук П.Д., Шульга Ю.О. Новітні засоби і грід-технології в юриспруденції /М.Н. Курко, П.Д. Біленчук, Ю.О. Шульга// Наше право. – 2014. – № 2. – С. 101 – 108;
2. Синєокий О.В. Інноваційний проект «Електронний кабінет криміналістики» (концептуальне обґрунтування перспектив впровадження в діяльність прокурорів-криміналістів волоконно-оптичних та грід-технологій) /О.В. Синєокий// Вісник Запорізького юридичного інституту. – 2009. – № 4. – С. 178 – 187;
3. Курко М.Н., Біленчук П.Д. Аудіовізуальна діагностика людини у сфері судочинства: новітні засоби і грід-технології /М.Н. Курко, П.Д. Біленчук// Європейські перспективи. – 2014. – № 1. – С. 60 – 67;
4. Мартинов Є. С., Смирнова О. Г. Український національний грід - учасник міжнародного об'єднання NorduGrid /Є.С. Мартинов, О.Г. Смирнова// Вісник Національної академії наук України. – 2011. – № 12. – С. 30 – 35.

Стріжкова Алла Володимирівна – молодший науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України